

Signhild Dyrkolbotn
Dyrkolbotn 119
5994 VIKANES

Til Alver og Lindås kommune

GJELD KOMMUNEN SI «STANDARD TENESTEKONTRAKT» OG INNKJØSPRAKSIS

Eg meiner at Alver si «standard tenestekontrakt» for vintervedlikehald er dårleg, urettvis og passar best for ein arrogant føydalherre. Kontrakta inneheld ulovlege bestemmelse, og den prøvar å ta frå leverandørar rettar som dei har etter alminneleg kontraktsrett. Dersom dette makkverket av ei kontrakt verkeleg er i bruk som ein standard i Bergen kommune, så finn eg det rystande. Kontrakta er IKKJE i samsvar med alminnelege rettslege standardar og dei verdinormene som gjeld i Nordhordland, og bør ikkje takast i bruk av Alver kommune utan store omarbeidingar.

På møte mellom underteikne og kommunen mandag 12. august, vart det avtalt at eg skulle sende ei skriftleg grunngjeving for min kritikk av standardkontrakta. Spesielt i høve til punkt 6.12 om teieplikt og punkt 15.2 om «Avbestilling». Her kjem den.

Teieplikt

I punkt 6-12 om teieplikt er rettsreglane stilt på hovudet. Dette kontraktspunktet startar med at all informasjon vert belagt med teieplikt. Både slikt som leverandøren vert kjent med i kontraheringsperioden og under utføring av tenesta. Nedenunder er det skrivi inn nokre unntak. Men dette er feil juss. Regelen er omvendt. For hovedregelen er at all informasjon er offentlig når ein kommune er part i ei sak. Det står i offentlegheitslova. Og så er det UNNTAK frå offentlegheit som skal begrunnast, og då skal det henvisast til ein lovheimel for unnataket.

Dei viktigaste utntaksreglane står i offentlegheitslova sjølv, i § 23. 3. ledd og i forvaltningslova §§ 13. Sjå nærare om dette på side 66 flg. i «Veileder til reglane om offentlege anskaffelser»

Avbestilling

I dokumentet «konkurransgrunnlag» står det i punkt 1.5 at «Kontrakten skal ha en varighet på 3 år med opsjon for oppdragsgiver til å forlenge kontrakten i inntil ytterligere 2 år».

Etter alminneleg kontraktsrett gjeld då fylgjande: Dersom den eine parten seier opp kontrakta før tida, så har den andre parten som hovedregel rett på erstatning for tapet sitt, - både den negative og den positive kontraktsinteresse. Negativ kontraktsinteresse er utgifter, og positiv kontraktsinteresse vil sei den fortienesta ein kunne hatt om kontrakta vart fullført.

Men i «standardkontrakta» punkt 15.2 prøvar kommunen på å begrense sitt eige ansvar som avtalebrytar. Der står det at berre den negative kontraktsinteresse skal erstattast dersom kommunen seier opp avtala med 30 dagars varsel. Grunngjeving trengst ikkje etter dette punktet. Bemerk at punkt 15.2 handlar ikkje om når leverandøren gjer ein dårleg jobb, og det handlar ikkje om eller «Førse Majeure», for det er grundig omtalt ovanfor. Det ein då står attende med, er at punkt 15.2 handlar om myndighetsmisbruk. Kommunen sit som ein sterk aktør på toppen av skattemillionarje, og dikterer urimelege vilkår nedover på undersåttar. Punkt 15.2 hadde vore direkte ulovlege i høve til «forbrukar»-rettigheter, og punktet er så urimelege at det ville blitt felt

etter avtalelova § 39. Men her tek overmakta altså sjansen på at leverandøren finn seg i det som eg vil kalla for eit rettsleg overgrep.

Eller er det nokon som finn det rimeleg og rettmessig at ein leverandør skal investerer i kostbart utstyr og køyretøy, fordele utgiftene sine over anbudsperioden i tillit til at kontrakta gjeld i minst 3 år, tilpassar livet sitt og andre sitt liv til tenesta som skal ytast, - og så skal han kvar dag risikere at kommunen etter eige forgodtbefinnande seier opp heile kontrakta med 30 dagars varsel? Neppe.

Andre punkt

Standardkontrakta har også fleire andre punkt som bør endrast fordi dei er urimelege og til forvirring. Til dømes reglar om 24 månaders garanti på arbeidet, og om opphavsrett – på brøyting og strøing! Dagbotreglar som er upassande, krav om utskifting av personell etter eiga «oppfatning», og urimeleg «straff» om leverandøren reklamerer for seg sjølv utan førehandsgodkjenning frå oppdragsgjevar. Reglane om «løns- og arbeidsvilkår» er også for generelle og bør presiserast for kvart enkelt innkjøp. Oppdragsgjevar bør gje døme på kva for eit sett av «landsomfattande tariffavtalar» eller kva for ei «almengjort tariffavtale» som leverandøren kan godta for kvar enkelt tenestekontrakt. Offentlege innkjøp skal ikkje vere ein gjetteleik eller ein hinderløype full av feller, Skattemillionane bør forvaltast seriøst, og kommunen bør presentere grundige og lett forståelege føresetnader og rettvise og lovlege kontraktsvilkår ved innkjøp

Generelt inntrykk

Eg har vore med på fleire anbudsprosessar i kommunen tidlegare, med innhenting av anbod på vintervedlikehald. Mitt samla inntrykk etter erfaringane med denne anbudsrunderen, er at kommunen no har lagt seg på ein ny praksis som i mykje større grad enn tidlegare favoriserar store entreprenørar og stor-leverandørar. Firma som sit og glor dagleg på internett på Doffin og TED. Jamfør spesielt at kommunen ikkje ein gong såg grunn for å setja ei lita notis i lokalavisene om at tilbod om brøyting og strøing no kunne leverast til kommunen

Eg har difor spurt nøye etter kven som har hatt innverknad på prosessen denne gongen, og på anbudsdokumenta. Eg har spurt kor hen kommunen har henta sine nye idear og formuleringar ifrå. Bergen kommune er nemnt. Statens vegvesen er nemnt. Og Veiteknisk Institutt er nemnt. Sistnemnde høyrest ut som ein statleg institusjon. Men det er ein felles medlemsforening for private aksjeselskap på vegsektoren og ein del kommunar og til og med Norsk kommunalteknisk forening. Det anser eg som ei usunn samanblanding med korporative trekk. Alver og Lindås kommune bør halde seg unna den slags, og hegne om si eiga integritet. Nordhordlandskommunane har meir enn god nok kompetanse sjølv. Dei treng ikkje å halde seg med dårlege råd frå dårlege rådgjevarar i korkje Bergen kommune, Statens Vegvesen eller Veiteknisk institutt.

Vikanes, 15. august 2019

Signhild Dyrkolbotn